

Toimittajayhteistyökokous, Kanta-palvelut, pöytäkirja

Aika 10.2.2021 klo 9:00–11:30

Paikka Skype

Osallistujat Kutsutut ja koolla oli noin 100 henkilöä

1. Kokouksen avaus, Mia Mustonen / Kela

Puheenjohtaja Mia Mustonen, Kela, avasi kokouksen. Hyväksyttiin asialista. Kokoonnumme jatkossa Teams-kokouksissa.

2. Kanta-kehittämisen painopisteet ja koronasta nousevat sote-tiedonhallinnan akuutit kehittämistarpeet, Teemupekka Virtanen /STM

Teemupekka Virtanen esitteli Kanta-kehittämisen painopisteet ja koronasta nousevat sote-tiedonhallinnan akuutit kehittämistarpeet.

Kanta-kehittämisen painopisteet ja prioriteetit

- Olemassa yleistason prioriteetilista, jossa tärkeimpänä on erilaiset koronaan liittyvät asiat eli rokotustodistus ja siihen liittyvä tiedonkeruu. Toinen erittäin korkea prioriteetti on asiakastietolain voimaantulon asiat. Asiakastietolaki on tulossa syksyllä voimaan ja sen mukaan on edettävä mm. luovutushallintaan osalta.

Koronasta nousevat sote-tiedonhallinnan akuutit tehtävät

- Rokotustodistus on hyvin ajankohtainen asia. STM on käynnistänyt projektin sähköisen rokotustodistuksen aikaansaamiseksi. Tätä projektia ohjaa THL; tässä noudatetaan pitkälti Koronavilkun mallia projektin ohjauksessa.
- Rokotustodistusta ajatellen jo paljon valmista: Rokotustietojen 2016-vaiheistuksen mukaiset määrittelyjen tietosisältö riittää rokotustodistukseen. Kanta-palveluissa on valmius näitä vastaanottaa ja Omakanta näyttää rokotukset kansalaisille.
- Tehtävänä on vielä rokotustodistuksen tuottaminen Kanta-palveluissa olevasta tiedosta ja tähän liittyvät kansainväliset määrittelyt.

- Rokotusten rakenteinen tallentaminen tulee saada käyttöön ja levitettyä mahdollisimman pian. Moni järjestelmä on jo yhteistestauksessa. THL on miettimässä vaihtoehtoja, joilla tieto voitaisi saada käyttöön nopeammin, koska joka tapauksessa 2016-vaiheistuksen mukaiset rokotukset eivät ole kovin nopealla aikataululla maanlaajuisesti käytössä. Selvittelyssä on 2014 määrittelyjen mukaisten rokotusten hyödyntäminen ja samoin Avohilmoon tallennettujen tietojen hyödyntäminen. Selvittelyssä on myös se, onko tarpeen luoda erillisjärjestelmä, jolla voidaan tallentaa rokotustiedot sekä Avohilmoon että Kanta-palveluihin, kunnes pysyvä ratkaisu on saatu käyttöön. On näköpiirissä, että Hilmossa voitaisi rokotustiedoista luopua sen jälkeen, kun tiedot viedään Kanta-palveluihin. Tällöin rokotustiedot otetaan Kanta-palveluista suoraan. Nyt on tarve saada nämä tiedot hyvin nopeasti eteenpäin. Tällä hetkellä jää jo rokotustietoja tallentumatta Kanta-palveluihin.

Kysymys: Ilkka Toivola / Tuleeko rokotustodistukseen myös tulostusmahdollisuus vähemmän kehittyneitä maita varten?

Vastaus: Kyllä, on tarjottava muutoinkin erilaisia tapoja todistuksen esittämiseksi.

Kysymys: Matti Hiltunen / Tuleeko jokin todiste myös, jos on sairastanut Koronan ilman rokotetta?

Vastaus: Kyllä. Kokonaisuuteen liittyy todistus saadusta rokotuksesta, sairastetusta taudista ja mahdollisesti myös testistä. Kokonaisuus on vielä auki.

Kysymys: Kari Heinonen / Miten pitäisi suhtautua STM-ajankohtaista uutiseen parin päivän takaa? "Sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallintasäädösten kokonaisuudistus käynnistyy" Onko jo tässä vaiheessa tunnistettuja vaikutuksia Asiakastietolain vuoksi tehtäviin asioihin?

Vastaus: Valmistelulla ei ole vaikutusta nyt eduskuntakäsittelyssä olevan asiakastietolain muutoksen käsittelyyn tai voimaantuloon. Jatkossa tarkoitus on ryhmitellä asioita uudestaan, esimerkiksi asiakastietolaki mahdollisesti jaetaan kahteen osaan: asiakastietojen käsittely ja sertifiointia koskevat pykälät.

Kysymys: Maritta Korhonen / Kattaako tämä rokotustodistuksen kehittäminen nyt vain koronan vai onko kyse KAIKISTA rokotuksista? Ymmärsin jälkimmäisen tavoitteen uutisesta.

10.2.2021

Vastaus: Lähtökohta on, että tämä koskee kaikkia rokotuksia, mutta koronarokotuksilla on nyt kovin kiire. Toki jos järjestelmä tukee 2016 rokotuksia, menee kaikista rokotuksista tiedot Kanta-palveluun. Ja tarkoitus on rokotustodistukselle, että mistä tahansa rokotteesta on mahdollista jatkossa saada todistus. Nyt valmistelussa oleva erillisjärjestelmäratkaisu koskee vain koronarokotuksia.

Kysymys: Maritta Korhonen / Rokotustodistus vai rokotuskortti vai kumpikin?

Vastaus: Nimikysymys on ollut häilyvä. Rokotuspassista ei haluta puhua eli ei sidota matkustusta rokotusasioihin. Rokotustodistus on kansainvälisestikin käytetty termi. Rokotuskortti on ollut meillä aiemmin kuvannut rokotustietojen näyttämistä kokonaisuutena. Tiedot ovat joka tapauksessa samat termistä riippumatta. Omakannassa näytettävät tiedot ovat sähköinen rokotuskortti ja tästä käyttäjä voi tehdä itselleen rokotustodistuksen. Rokotustodistukselle on nyt ajankohtainen kysyntä ja tarve ja tästä syystä rokotustodistuksesta puhutaan nyt erityisesti.

3. Rokotustietojen laadun ja kattavuuden parantaminen, Susanna Jääskeläinen / THL

Susanna Jääskeläinen esitteli rokotustietojen laadun ja kattavuuden parantamisen asiat.

Materiaali: Rokotustietojen laadun ja kattavuuden parantaminen

Kysymys: Kari Heinonen / Laskeeko tilasto vain "eri asiakkaita" vai huomioidaanko tarve toisen rokoteannoksen tarpeesta erikseen?

Vastaus: Rokotusrekisterissä huomioidaan yhteensä annetut rokotusannokset, ja henkilölle annetut 1. annos ja 2. annos erikseen.

Kysymys: Kari Heinonen / Miten muuten tämä toisen annoksen tarve mahtoi olla huomioituna rakenteisessa rokotuskirjauksessa ?

Vastaus: Annoksen järjestysnumero kertoo mikä rokoteannos on kyseessä. Rokotusrekisterissä hyödynnetään rokotuspäivämäärään liittyvää tietoa rokoteannosten ilmoittamisessa.

Kysymys: Kimmo Rissanen / Miten on mahdollista, että jotkut "järjestelmät" eivät toimita rokotustietoja rakenteisena? Rakenteen testaushan on osa arkistoinnin yhteistestausta, jota ei voi läpäistä ilman että rakenne on tuettu. Toinen asia on jos ammattilaiset eivät käytä rakenteista kirjaamista.

Vastaus: Järjestelmät voidaan jakaa kolmeen kategoriaan Kanta-palveluun tallennettujen rokotustietojen perusteella: 2016 määrittelyjen mukaiset todistukset, 2014 mukaiset rakenteiset todistukset ja tekstimuotoiset toteutukset. Tekstimuotoinen tieto ei ole hyödynnettävissä asiakastarpeita vastaavasti ja tarvitaan kiireellisiä toimenpiteitä. Jotta sähköinen rokotustodistus voidaan ottaa käyttöön, suureen osaan potilastietojärjestelmistä pitää tehdä muutoksia tai terveydenhuollon palvelunantajien tulee ottaa käyttöön erillinen, Kanta-palveluihin liitetty sovellus koronarokotustietojen tallentamiseen. Kelan ja IT-toimittajien väliset keskustelut on jo käynnistetty. Päätöksien tekemistä tulee edistää pikaisesti myös sote-organisaatioiden ja IT-toimittajien välillä. Tilanne edellyttää yhteistä viestintää ja toimenpiteiden käynnistämistä nopeasti. Tiedot lähdössä tällä viikolla sote-organisaatioille.

Kysymys: Kari Heinonen / Miten toimitaan niiden asiakkaiden osalta, joilla EI ole Omakanta käytössä? Ja ei kai voida edellyttää kansalaiselta älylaitetta, jotta koronatodistuksen voisi näyttää "koronavilkun" tapaan?

Vastaus: Muitakin kuin sähköisiä tapoja todistaa koronarokotus tarvitaan.

Kysymys: Maritta Korhonen: Mikä suuruusluokka esim. prosentuaalisesti tulee edelleen tekstimuotoisena? Kummasta on kyse: kirjoitetaan tekstinä, vaikka on rakenteinen kirjausmahdollisuus vai siitä, ettei arkistoida rakenteisena?

Vastaus: Viestinnän tarkoitus on nimenomaan selkeyttää tilannetta. Sote-organisaatioita kannustetaan yhteistyöhön IT-toimittajien kanssa. On käyty myös keskustelua siitä miten tehdään poiminta jo tehdyistä rokotuksista.

Kysymys: Kari Heinonen / Puhutaanko vain määrittelyiden RAKENTEEN versioista. Eikö osa ongelmaa ole kuitenkin siinä, että rakenne on periaatteessa ok mutta käytössä on eituettuja, järjestelmäkohtaisia tms. koodeja? Siis ongelma olisi siinä, miten koodistojen päivitykset saadaan siirtymään käyttäjille?

Vastaus: Mikko Härkönen THL / Koodistojen päivityksistä: Julkaisemme koodistopalvelutiedotteita myöskin päivityksistä ja meidän vahva toivomuksemme on, että koodit otettaisiin mahdollisimman pian organisaatioissa käyttöön. Olemme saaneet tietoon, että näin ei kaikilla organisaatioilla ole (esim. ICD-10:Sta voi olla edellinen päivitys tehty vuonna 2017!). ICD-11 käyttöönottoa suunnitellaan yhdessä THL-STM:n välillä.

Kysymys: Jos päädytään erillisen "rokotussovelluksen" käyttöön ottoon, niin eikö sillä saa tallentaa muita rokotuksia kuin Koronarokotuksia?

Vastaus toimitettuna muistioon: Tässä vaiheessa suunnitelmissa on, että erillisjärjestelmää käytetään pelkästään koronarokotusten kirjaamiseen.

Kysymys: Kimmo Rissanen / Potilastietojärjestelmien muutokset eivät ehdi mitenkään enää auttamaan Covid-rokotusten seurantaan. Koskeeko tekstimuotoinen kirjaaminen esim. ns. B-luokan järjestelmiä, koska kaikkien A-luokan järjestelmän pitäisi tukea rakenteista rokotusmerkintää?

Vastaus toimitettuna muistioon: Jos B-luokan järjestelmä toimii siten, että se on integroituna Kanta-palveluihin A-luokan järjestelmän kautta ja osallistuu esimerkiksi datan tuottamiseen A-luokan järjestelmälle, jonka A-luokan järjestelmä "paketoii" sanomaksi ja välittää Kanta-palveluihin, tulee Kanta-rajapinnassa sanoma olla muodostettu oikein ja vaatimusten mukaisesti. Asiakastietolain 19 a §:ssä lukee, että [olennaisten] vaatimusten on täytyttävä käytettäessä tietojärjestelmää sekä itsenäisesti että yhdessä muiden siihen liitettäväksi tarkoitettujen tietojärjestelmien kanssa. Ja olennaisia vaatimuksiahan ovat tietosuoja ja tietoturva, yhteentoimivuus ja toiminnalliset vaatimukset.

4. Potilastiedon arkiston tilannekatsaus, Sole Salmijärvi /Kela

Sole Salmijärvi esitteli Potilastiedon ajankohtaiset asiat.

Materiaali: Potilastiedon_arkiston_tilannekatsaus 10.2.2021.pptx

Kysymys: Kari Heinonen / "Palautus tapahtuu 2018.10.4 muodossa" Kerrotaanhan koosteella kuitenkin edelleen mikä on merkinnän alkuperäinen määrittelyversio osana syntykontekstin tietoja?

Vastaus: Rokotteilta palautetaan tieto siitä mitä määrittelykokoelmaa alkuperäinen asiakirja on noudattanut. Vanhemmalla datalla määrittelykokoelman paikalla palautuu nullFlavor.

Kysymys: Kimmo Rissanen / Informoinnit ja suostumukset tarkistetaan rutiininomaisesti aina, kiellotkin ovat merkityksellisiä yhteisrekisterissä, joten järjestelmä voi hakea ne oletusarvoisesti taustalla, vaikka lopulta ei tule käyttötapausta jossa tietoja tarvittaisiin. Näkyvätkö järjestelmän taustalla tekemät haut luovutuksina Omakannassa myös? Ei ehkä pitäisi?

Vastaus: PP25:n käyttö ei näy Omakannassa.

Kysymys: Kauko Hartikainen / Ollaan tekemässä ainakin esitys laista Vastaamon pohjalta, että ihmiset voisivat saada uudet henkilötunnukset. Onko tähän olemassa jo ohjeistusta, miten tässä toimitaan ja miten järjestelmät toimivat hyvin yhteen?

Vastaus: Nykytilanteessa arkisto toimii henkilötunnuksella ja näyttää vain sen henkilötunnuksen mukaiset tiedot, jolla haetaan. Nykykäytännön mukaan henkilötunnukset korjataan asiakirjoille ja arkistoidaan niistä uudet versiot arkistoon. Tämä tulee olemaan iso työ, ja tähän liittyen ollaan myös Kelassa pohtimassa ratkaisuja. Tämä on kuitenkin vasta suunnitteluvaiheessa.

Kommentti: Sami Kuusela / Hetut eivät päivity vanhojen järjestelmien tietojen osalta. Kelan täytyisi huolehtia päivityksistä. Mikään muu taho ei oikeasti voi tästä huolehtia.

Kysymys: Maritta Korhonen / Onko Luotaimen pitempiaikaisesta käytöstä tehty linjaus? Ja mahdollisesta integraatiosta potilastietojärjestelmään?

Vastaus: Ei ole tehty linjausta eikä päätöksiä.

Kysymys: Mikko Haukilahti / Meillä on ilmeisestikin PP24 ja PP25:n käytöstä ollut virheellinen tulkinta, eli ilmeisestikin PP25:n perusteella haetut tiedot saa esittää käyttäjälle ja ainoastaan, jos asiakirjoja muokataan, toimitaan PP24:llä

Vastaus: Lähtökohtaisesti jos tietoja esitetään käyttäjälle, haussa käytetään PP24:ää. PP25-palvelupyyntöä käytetään järjestelmän sisäiseen päättelyyn.

Kysymys: Lasse Anderson / Hetumuutoksesta detalji-kysymys. Jos asiakkaalla on OSVA voimassa ja voimassaolo-aikana hetu muuttuu (oli sitten Vastaamo-keissi tai ihan "normaali" hetumuutos), niin perutaanko vanha osva ja tehdään uusi osva uudella hetulla - vai pitäisikö molemmilla hetuilla olla osvat voimassa?

Vastaus: Käytännössä uudelle hetulle pitää tehdä uusi ostopalvelun valtuutus. Vanhan on hyvä olla voimassa, jos tarve vielä päivittää vanhan hetun aikana lisättyjä asiakirjoja.

5. Omakannan tilannekatsaus, Soile Silvennoinen /Kela

Soile Silvennoinen esitteli Omakannan ajankohtaiset asiat. Mari Holmroos esitteli Omakannan käyttöä ja käyttäjätilastoja.

Materiaali: Omakanta_10.2.2021.pdf

Ei kysymyksiä.

6. Ajankohtaista yhteistestauksesta, Laura Natunen /Kela

Laura Natunen esitteli yhteistestauksen ajankohtaiset asiat.

Materiaali: 10022021_Ajankohtaista_yhteistestauksesta.pdf

Kysymys: Kimmo Rissanen / Onko uudet palvelupyynnöt jo tuotannossa? Jos ei niin milloin?

Vastaus: Uudet palvelupyynnöt avataan tuotannossa siinä vaiheessa, kun yhteistestaukset on läpäisty ja käyttö alkaa.

7. Koodistopalvelun ajankohtaiset vuonna 2021, Mikko Härkönen /THL

Mikko Härkönen esitteli koodistopalvelun ajankohtaiset asiat.

Materiaali: Koodistopalvelun ajankohtaiset vuonna 2021.pdf

Ei kysymyksiä.

8. Reseptin tilannekatsaus, Kirsi Vainio / Kela

Kirsi Vainio esitteli reseptin ajankohtaiset asiat. Tarkemmat aikataulut tuleville työpajoille tuodaan Kanta.fi sivuille.

Materiaali Reseptin tilannekatsaus 10.02.2021.pdf

Kysymys: Tommi Ollila / Onko lääkityslistan vaiheeseen 1 (rakenteinen annostus) olemassa eteenpäinyhteensopivuuden säännöstöä?

Vastaus: Materiaalissa linkitettyyn materiaaliin on pyritty kuvaamaan asia. Jokaisen tulisi ottaa versio 4.00 käyttöön.

Kysymys: Kimmo Rissanen / Eikös eteenpäin yhteensopivuuden vaatimus ole aina kuitenkin olemassa, koska ei ole mitenkään mahdollista että kaikki järjestelmät päivitetään samaan versioon samalla kellonlyömällä? Eli onko siirtymän eriaikaisuus jotenkin uudella travalla huomioitu?

Vastaus: Kanta.fi dokumentaatioissa on eteenpäinyhteensopivuuden taulukot, vaatimukset ennallaan. Mutta 15.3.2021 mennessä määrittelyversio 4.00 tulee olla kaikilla käytössä.

Kysymys: Kari Heinonen / Erotellaanko muuten jotenkin liittymisessään version 4.00 rak.annostelua käyttävät ja tekstimuotoisella jatkavat toisistaan ? Siis esim. erillisellä määrittelydokumentin oidilla ?

Vastaus: Molemmilla sama määrittelyversion OID. Yhteistestaukseen ilmoittautuessa pitää ilmoittaa millä tavoin on tulossa. Myös rakenteisen annostuksen käyttävät voivat jatkossa tuottaa tekstimuotoista, koska kaikki annostusohjeita ei pysty välttämättä rakenteistamaan.

Jatkokysymys: Kimmo Rissanen / Hmm... Pitääkö sitten tekstimuodolla jatkavien järjestelmien kuitenkin pitäytyä korjaamasta rakenteisen annostelun sisältäviä reseptejä? Vastaavasti kuin uuden määrittelyversion reseptiä ei saa korjata vanhalla määrittelyversiollakaan.

10.2.2021

Vastaus: Korjaamisesta on S1 Kirjaa ja muodosta rakenteinen annostus kohdassa S1.52: Mikäli lääkemääräystä uudistettaessa tai korjattaessa aiempi lääkemääräyksen annostusohje on tallennettu rakenteisessa muodossa ja muutetaan suoraan tekstimuotoista annostusohjetta ilman että rakenteista annostusohjetta muutetaan, tulee järjestelmän muuttaa Annostusohje vain tekstinä (Codeld 112) -tiedon arvoksi "True" ja poistaa rakenteisen annostuksen tiedot uudelta lääkemääräykseltä tai lääkemääräyksen uudesta versiosta.

Jatkokysymys: Kari Heinonen / Eikö nyt kuitenkin olisi järkevää sisällyttää vaikkapa sen rak.annostelun tekstimuotoisen ohjeen dokumentin OID asiakirjaan? Jotta asiakirjasta yksiselitteisesti näkyy onko rak.annostelu tuettuna vaiko ei ja millaisia annosteluja on kulloinkin sallittua esittää rakenteisesti?

Vastaus: Rakenteista annostusta tukevatkin järjestelmät voivat tuottaa tekstimuotoista annostusohjetta. "Annostusohje vain tekstinä" –tieto kertoo onko annostusohje rakenteisena vai ei.

Kommentti: Kari Heinonen / Nimittäin sopivasti lukemalla tuo vaatimumäärittelyn kohta EI KIELLÄ, ettei rak.annostelua tuottamaan kykenevä järjestelmä esim. uudistamisessa toimisi niin että muuttaa aina annostelun tekstimuotoiseksi ja on lukematta rak.ann. tietoja uudelle asiakirjalle.

Vastaus: Näinhän se kyllä on, tässä viestintä myös isossa roolissa miksi rakenteinen kirjaaminen on tärkeä ja miten se hyödyntää lääkityslistaa.

9. Uusi Farmasia FARM-näkymä, Heikki Virkkunen / THL

Heikki Virkkunen esitteli uuden farmasian FARM-näkymän. Kommentteja ja kysymyksiä toivotaan helmikuun 2021 aikana.

Materiaali: Farmasia (FARM)-näkökymä käyttöön 1.2.2021.pdf

Ei kysymyksiä.

10. Perustietovarantopohjainen Testiaineistopalvelu, Outi Lindqvist / DVV

Outi Lindqvist esitteli perustietovarantopohjaista Testiaineistopalvelua.

Materiaali: Perustietovarantopohjainen Testiaineistopalvelu.pdf

Kysymys: Maritta Korhonen / Aiemmin keskusteltu testihenkilöistä, että ne löytyvät niin DVV:n kuin Kelan eri ympäristöissä. Tällä hetkellä Kela hallinnoi tätä. Mikä on tähän liittyvän projektin tilanne? Tähän tarvitaan toimiva malli.

Vastaus: Yhteistyötä on syytä tiivistää eri virastojen kanssa uudestaan, jotta tämä saadaan ratkaistua. Outi Lindqvist on yhteydessä Kelan Laura Natuseen asiasta.

11. Suomi.fi palvelut ja Tulevaisuuden Sote-keskus ohjelma, Matti Hiltunen / DVV

Matti Hiltunen esitteli Suomi.fi palveluja ja Tulevaisuuden Sote-keskus ohjelmaa.

Materiaali: Suomi.fi palvelut ja Tulevaisuuden Sote-keskus ohjelma.pdf

Ei kysymyksiä.

Kommentti: Hannele Lindeman / Toivottavasti ei liikaa hajauteta eri foorumeille IT-toimittajille viestintää. Tämä on hyvä tilaisuus, jossa olemme koolla. Hajautus aiheuttaa sen, että tieto ei kulje.

12. Muut asiat

Kysymys: Kari Heinonen / Mikä tämä arkiston (ja Kanta-sivuston) muistaakseni 03.02. tapahtunut häiriötilanne oli? Siitä kertova häiriöilmoituskin katosi kummallisesti kokonaan tilanteen korjaantuessa.

Vastaus toimitettuna muistioon: Kanta.fi-sivustolla oli häiriö 3.2.2021, josta syystä häiriötiedotteet eivät päivittyneet. Häiriö on päättynyt. Kanta-palveluissa 3.2.2021 häiriö oli tekninen häiriötilanne.

13. Seuraavat kokoukset

Vuoden 2021 kokousaikataulu:

- 7.4.2021 klo 9-11.30
- 16.6.2021 klo 9-11.30
- 18.8.2021 klo 9-11.30
- 26.10.2021 klo 9-11.30
- 8.12.2021 klo 9-11.30